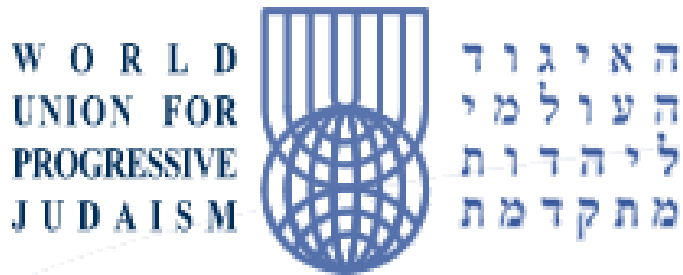

5776

Torah from Around the World

Het Goddelijke attribuut van chesed (liefde en goedheid) zei: „Zolang Awraham er was, had ik niets te doen, want hij deed mijn werk in mijn plaats.” Sefer HaBahir

Sjabbat 19 december 2015 / 7 tewet 5776, Wajigasj, Beresjiet / Genesis 44:18 – 47:27
Tanach, blz. 94 - 101
Haftara: Iov/Job 5:3 – 27
Tanach, blz. 1486 - 1488

Commentaar: rabbijn Marianne van Praag. Zij is rabbijn van LJG Den Haag.

Zoek de verbinding

Wajigasj, wat „hij kwam naar voren” betekent, begint met de confrontatie tussen Jehoeda en Joseef, wiens identiteit nog steeds niet bekend is bij zijn broers. Jehoeda vertelt Joseef dat als Benjamin niet naar zijn vader terugkeert (in het geval dat Joseef dat niet zal toestaan), de oude man zal sterven. Hij pleit er bij Joseef voor dat deze hem, Jehoeda, als slaaf zal nemen, in plaats van Benjamin. Joseef hoort wat Jehoeda zegt en onthult vervolgens, met veel drama, zijn identiteit aan zijn broers. Hij overlaadt hen vervolgens met geschenken en zegt hen dat ze Ja'akov en hun hele familie naar Egypte moeten brengen, opdat ze de hongersnood zullen overleven, dankzij de maatregelen die hij als onderkoning van Egypte heeft genomen.

Joseef doet zijn broers uitgeleide als zij op weg gaan om Ja'akov te halen, en geeft hen opeens een vreemd advies: „Maakt u niet angstig op de weg.“ Dit kan ook worden geïnterpreteerd als 'Maak geen ruzie'. Waarom zou hij dit zeggen? Rasji stelt dat de broers elkaar, onderweg naar huis, zouden kunnen gaan beschuldigen over de verkoop van Joseef; om hun eigen straatje schoon te vegen. Joseef, die weet hoe schuldgevoel en ontkenning werken, vreest dat zijn broers onderweg elkaar de schuld zullen geven en drukt hen op het hart geen onenigheid te hebben over het verleden. Sterker nog: hij stelt tegenover hen dat ze het waarschijnlijk nooit eens zullen worden over wat er met hem is gebeurd en hoe dat precies is verlopen, maar dat ze desondanks in harmonie met elkaar kunnen leven.

Die stelling geldt natuurlijk ook tegenwoordig nog. Als er conflicten zijn binnen een familie gaat de onenigheid meestal niet over wat er nou eigenlijk echt is gebeurd, of over de vraag hoe het zo ver heeft kunnen komen. De aanleiding voor de ruzie is en wat hem in stand houdt is ieders beleving van wat er is gebeurd. De feiten zijn weliswaar belangrijk, maar vaak toch niet relevant. We focussen tijdens een ruzie op wie er gelijk heeft of op de dingen waarover we het met elkaar oneens zijn, en verliezen dan gemakkelijk de wens om deel uit te maken van elkaars leven.

Door verhitte discussies kun je de weg kwijt raken, zowel letterlijk als figuurlijk. Als je op je standpunt blijft staan – I am right, its my way or the highway – wordt de realiteit volkomen uit het oog verloren. De eigen overtuiging is de juiste, ook al is zij losgezongen van de werkelijkheid; de vraag of dat gelijk of het gelijk-hebben werkt of niet, wordt niet meer gesteld. Dat is niet de weg van het Jodendom, dat altijd nieuwe vragen stelt in nieuwe situaties, zodat we de waarden waar het om gaat, kunnen verwezenlijken. In plaats van elkaar naar het leven te staan bij meningsverschillen, kunnen we beter blijven discussiëren, zoals we altijd hebben gedaan, over onze overtuigingen, over de vraag hoe de wereld in elkaar zit en hoe we een ethisch, heilig, menswaardig en van menselijkheid doortrokken leven kunnen leiden.

Sjabbat Sjalom